

# Živnostníkům porostou v dalších letech odvody. Lepší postavení oproti zaměstnancům ztratí v penzi

**Martin Ťopek**

[martin.topek@hn.cz](mailto:martin.topek@hn.cz)



**P**říští rok si podnikatelé odvádějí minimální zálohy na sociální pojištění připlatí více než 900 korun měsíčně. A další nárůsty budou pokračovat i v následujících letech. Ukazuje to výpočet HN na základě dat ministerstva financí. Byl se OSVČ přiblíží nejnižším odvodům na důchod, které se týkají zaměstnanců, stále oproti nim budou ve výhodě. To se jim „vrátí“ až ve stáří.

Minimální záloha na sociální pojištění bude v příštím roce činit 4786 korun. To je o 934 korun více než letos. Podobně si OSVČ připlatí i 193 korun u zdravotního pojištění. Pro rok 2026 pak i ti nejmenší podnikatelé mohou počítat s tím, že přijde další nárůst. Na základě konsolidačního balíčku se totiž bude o pět procent zvyšovat vyměřovací základna pro minimální zálohy. Podle výpočtu HN vycházejícího z predikce ministerstva financí o růstu mezd a platů si tak živnostníci meziročně připlatí znovu téměř o tisíc korun na sociálním pojištění. A další přibližně dvě stovky na zdravotním.

Ekonom Petr Vilím z výzkumné společnosti PAQ Research říká, že se ani takto rychle rostoucími povinnými odvody nedostanou malí podnikatelé k takovým platbám, jaké plynou do důchodových fondů za zaměstnance. „Sice se to postupem času skoro dorovná, ale stále budou zaměstnanci odvádět více.“

Nejnižší měsíční odvody se u zaměstnanců týkají těch s minimální mzdou, jež je letos 18 900 korun. Z ní tedy pracovník i firma odvedou celkem na důchod 5519 korun. Mi-

nimální platba u OSVČ je 3852 korun. Rozdíl mezi těmito odvody u zaměstnanců a živnostníků tak nyní činí 1700 korun. Kvůli postupnému narůstání odvodů u živnostníků se však postupně sníží, přibližně na polovinu v roce 2027.

Minimální odvody platí podnikatelé, kterým po odečtení nákladů zůstane přibližně polovina průměrné mzdy. Využívají je ale i živnostníci, jejichž reálné příjmy jsou vyšší a průměrnou mzdou i překonají. Umožňují jim to takzvané paušální výdaje neboli možnost od svých příjmů odečíst až 80 procent. A to i v případě, že podnikatel měl skutečné výdaje i několikrát nižší. „Takže bere více než průměrnou mzdou, ale odvádí stále minima. V tom je pořád velká nerovnost,“ říká Vilím s tím, že to je nejen nefér vůči chudším podnikatelům nebo zaměstnancům, ale státní rozpočet na tom trácí miliardy korun.

Podle sociologa a šéfa PAQ Research Daniela Prokopa jsou paušální výdaje problém zejména u kancelářských profesí. „Paušální výdaje jsou podle našich výzkumů násobně vyšší než reálné náklady a zároveň výrazně vyšší než v zahraničí.“ Nastavení paušální daně mělo původně pomoci k omezení administrativy malých OSVČ, podle Prokopa ale slouží ke snižování daňové zátěže i podnikatelům s vyššími středními příjmy.

Předseda představenstva Asociace malých a středních podniků a živnostníků Josef Jaroš odmítá srovnávat OSVČ se zaměstnanci. Upozorňuje na to, že zatímco zaměstnanec je chráněn zákonem práce, podnikatel

si musí sám práci sehnat, vyfakturovat ji a vymoci její zaplacení. „Srovnávací přístup vykopává stále příkopy mezi oběma tábory, ale my potřebujeme jak OSVČ, tak i zaměstnance.“

Podnikatelé jsou si podle něj dobře vědomi, že ve stáří je důchod z nižšího sociálního pojištění neuzívá, a snaží se proto mnohem více zabezpečit vlastními penězi. „Ve stejném duchu obvykle vychovávají i své děti. To vše je pro ekonomiku přínosem, který vysoce převažuje nižší daňovou zátěží.“

Ministerstvo práce a sociálních věcí potvrzuje, že průměrná výše pojistného odvedená podnikatelem je nižší než průměrná výše pojistného za jednoho zaměstnance. „Je to dáno především tím, že přibližně 60 procent živnostníků platí pojistné z minimálního vyměřovacího základu,“ uvádí mluvčí resortu Jakub Augusta.

Tento stav je podle něj z typický i pro ostatní země. Státy údajně podporují podnikatele mimo jiné tím, že stanovují relativně nízké minimální základy pro pojistné, aby umožnily podnikat i těm lidem, kteří nemají potenciál vysokých zisků.

Nižší odvody se pak projeví na důchodech podnikatelů, a to i přesto, že se jim v těchto letech minimální zálohy zvýší. „Při dlouhodobé platbě pojistného na úrovni minima bude vyměřený starobní důchod o více než jednu třetinu nižší proti vyměřenému důchodu z průměrné mzdy,“ popisuje Augusta.

Vláda začala vyměřovací základ pro minimální odvody OSVČ zvedat od letoška. Původně se počítal jako čtvrtina průměrné mzdy, z níž se odvádí na sociální pojištění 29,2 procenta. Letos už je ale základ ve výši 30 procent a v dalších letech se ještě dvakrát zvedne až na 40 procent.



**Víc peněz na zálohách** Během čtyř let se živnostníkům zvednou minimální odvody na sociální pojištění o více než dva tisíce korun. **Foto: Midjourney AI**

## Minimální odvody na sociálním pojištění

### OSVČ

■ Minimální odvody OSVČ

Rok	Minimální odvody OSVČ	Průměrná mzda pro výpočet
2024	3852	43 967
2025	4786	46 828
2026	5727	49 029
2027	5990	51 284

### Zaměstnanec

■ Odvody zaměstnanec ■ Odvody zaměstnavatel celkem

Rok	Odvody zaměstnanec	Odvody zaměstnavatel	celkem	Minimální mzda
2024	1229	4290	5519	18 900
2025	1329	4642	5971	20 450
2026	1429	4992	6421	21 990
2027	1523	5319	6842	23 430

Zdroj: predikce ministerstva financí a výpočet HN